

نگاه

سراب در مذاکرات هسته‌ای

● دیدار امروز وزرای خارجه ایران و آمریکا نخستین دیدار است در سالی سرنوشت‌ساز برای پرونده هسته‌ای ۱۳ساله ایران. هر دو تیم مذاکره‌کننده در وقفه تعطیلات سال نو میلادی خود را برای گفت‌وگوهای این هفته آماده کرده‌اند، به پیشنهادهای طرف مقابل اندیشیده‌اند و ایده‌های نوآورانه‌ای در ذهن پروراندند. اما رویکرد هرطرف بیش از همه، وابسته به درک ضعف و قدرت طرف مقابل است. از همین‌رو سو،برداشت‌ها گاه می‌توانند فرصت‌های استثنایی در دیپلماسی را به سراب بدل کنند. سقوط شدید قیمت جهانی نفت و فشار مضاعفی که این امر بر اقتصاد ایران وارد کرده، باعث شده تا طرف غربی گمان بر این برود که تهران در موقعیت ضعیف‌تری نسبت به سال گذشته قرار گرفته است. این دیدگاه ممکن است این انتظار را ایجاد کند که تیم مذاکره‌کننده ایران در این دور از مواضع خود کوتاه بیاید. چنین سو،برداشتی به جنبدان حلقه اقبال ناممکن می‌انجامد. با وجود آنکه نصف‌شدن درآمدهای نفتی -که تازه دسترسی به آنها هم با موانع متعدد روبه‌روست- بر بودجه دولت فشار می‌آورد، ولی خطوط قرمز ایران را تغییر نخواهد داد. در سده‌ده گذشته، لاقل سه‌بار دولت‌های مختلف در ایران با نصف‌شدن ناگهانی درآمد نفت مواجه و آن را از سر گذرانده‌اند؛ یک‌بار در سال‌های آخر جنگ تحمیلی و هم‌زمان با جنگ نفتکش‌ها، یک‌بار در اواخر دهه‌۹۰ و مصادف با بحران اقتصادی آسیا و یک‌بار در سال ۱۳۹۱ هم‌گام با اوج‌گرفتن تحریم‌ها. در هر دوره با کاهش واردات، افزایش نرخ ارز و تعلیق پروژه‌های عمرانی، بحران از سر گذشته است. اظهارات مقامات کشور و اعتمادبه‌نفس آنان در درباره امکان اداره کشور با نفت ۴۰دلاری، ناشی از همین تجربه تاریخی است. این‌بار دولت حتی برای تبدیل بحران به فرصت، سهم درآمدهای نفتی در بودجه را کم کرده و به افزایش درآمدهای مالیاتی روی آورده که هر دو اقدامات خجسته‌ای در جهت اصلاح ساختار اقتصادی کشور و کاستن از وابستگی به درآمدهای نفتی هستند. به‌علاوه، بسیاری از مواضع ایران؛ مثل رفع واقعی تحریم‌ها یا حفظ دستاوردهای هسته‌ای و عدم مذاکره بر سر برنامه موشکی، نه تابعی از وضعیت اقتصادی کشور و نه وابسته به سیاستمدارانی بوده که مسوول مذاکرات بوده‌اند، بنابراین شرایط موجود هم با وجود دشواری‌هایی که برای ادامه روند رشد مثبت اقتصادی ایجاد می‌کند، اصول کلی مذاکرات را برای طرف ایرانی تغییر نخواهد داد. از سوی مقابل عده‌ای در ایران گمان می‌کنند تحریم‌ها دیگر به اوج خود رسیده و دولت آمریکا هم که چننه خود برای اعمال فشار بر ایران را خالی می‌بیند، نهایتاً چاره‌ای جز توافق نخواهد داشت و حتی در صورت شکست گفت‌وگوها هم مشکلی پیش نخواهد آمد. این تصور هم، یک سو،برداشت و خیال خام است، برخی از مواضع آمریکا (مثل ترجیح تعلیق بر لغو تحریم‌ها) نسبیتی با دموکرات و جمهوریخواه‌بودن یا داشتن و نداشتن اهرم‌های قدرت ندارند. اصولاً تحریم‌های کنگره از انعطاف‌پذیری کمی برخوردار هستند و به همین دلیل هم از گویا گرفته تا میانمار، دولت همواره از در تعلیق وارد شده تا نهایتاً به لغو رسیده است. به‌علاوه، کنگره جدید در آمریکا که تحت سیطره جمهوریخواهان است به‌شدت به ایران بدگمان است و خواهد کوشید تحریم‌های جدیدی را حتی در حالی‌که گفت‌وگوها ادامه دارند، وضع کند. با وجود آنکه در حال حاضر جمهوریخواهان از رای کافی برای اینکه وتو احتمالی رییس‌جمهور آمریکا را خنثی کنند، برخوردار نیستند، عدم حصول توافق سیاسی تا مهلت پایانی اسفندماه وزنه را به سمت آنها سنگین خواهد کرد. این تحریم‌ها که به احتمال قریب به یقین تحریم‌های تعلیقی خواهند بود، تنها زمانی به اجرا درخواهند آمد که توافق تا ضرب‌الاجل نهایی مذاکرات حاصل نشود. در چنین شرایطی، فشار رسانه‌ای و بازی اتهامی که غرب علیه ایران آغاز خواهد کرد فضای مثبتی که در یک‌سال اخیر ایجاد شده را مسموم خواهد کرد و بی‌شک کشورهای زیادی را به هراس خواهد انداخت تا با ایران وارد معامله نشوند. این امر به‌ویژه در مورد برخی از واردکننده‌های عمده نفت ایران که به آمریکا نزدیک هستند مثل کره‌جنوبی و ژاپن صادق است. حتی اگر روسیه و چین هم قوانین تحریمی غرب را مراعات نکنند، قراردادهای یک‌طرفه‌ای با ایران امضا خواهند کرد. اصولاً توافقی که بر ضعف و ناچاری یک‌طرف بنا شده باشد، گر به باد زدن است و پایدار نخواهد بود. آنچه مسجل است اراده سیاسی طرفین برای شکستن بن‌بست در مذاکرات است. پس از یک‌سال گفت‌وگو بر سر جزئیات توافق جامع، امروز خطوط قرمز و حاشیه‌های خاکستری آنها تقریباً برای طرفین آشکار شده‌اند. هنوز هم امکان رسیدن به توافقی که منافع اصلی هر دو طرف را برآوردده کند، وجود دارد، بنابراین به نفع طرفین خواهد بود که به‌جای سرمایه‌گذاری بر محاسبات غیردقیق در مورد ضعف و قدرت، توجه خود را معطوف ب یافتن راهکار برای کاستن از اختلاف‌ها کنند. تعلل در یافتن راهکار، قمار بر اینکه زمان، موضع طرف مقابل را تضعیف خواهد کرد، یا امید اینکه یک‌طرف در آخرین لحظه کوتاه خواهد آمد، آزموده شده و آزموده را آزمودن خطاست. در کمی بیش از شش‌هفته‌ای که تا پایان مهلت مانده، یا طرفین باید از خود انعطاف بیشتری نشان دهند و به توافق سیاسی دست یابند، یا منتظر سخت‌ترشدن مواضع در سال جدید خویشیدی باشند.

شرق: امروز جان‌کری و محمدجواد ظریف اولین دیدار خود در سال نو میلادی را در ژنو انجام می‌دهند؛ شهری بارانی که در یک‌سال‌ونیم گذشته چهار بار میزبان مذاکرات هسته‌ای ایران و کشورهای ۵+۱ بوده است. سه‌بار مذاکره سال گذشته در همین شهر موجب دستیابی به توافقی کوتاه مدت شد که البته تاکنون دوبار تمدید مذاکره بر بستر همین توافق انجام گرفته است.

وزرای خارجه آمریکا و ایران امروز با یکدیگر دیدار دوجانبه‌ای خواهند داشت، تا پیش از مذاکرات دوجانبه معاونان خود، بتوانند راهنمایی‌های لازم را انجام دهند. این روایت عباس عراقچی، مذاکره‌کننده ایرانی از این دیدار است. محمدجواد ظریف وزیر امورخارجه ایران در مورد این دیدار گفته؛ «در مذاکرات با وزیر خارجه آمریکا می‌خواهیم ببینیم که آیا می‌توان مذاکرات را تسریع و به سمت جلو هدایت کرد؟» جن ساکی سخنگوی وزارت خارجه آمریکا نیز در مورد

این دیدار گفته که «این دیدار فرصتی مناسب برای وزیران امورخارجه دو کشور است تا گفت‌وگوهای خوبی با هم داشته باشند. این دو نفر در طول یک سال گذشته تماس‌ها و دیدارهای خوبی با هم داشته و به‌خوبی نسبت به یکدیگر شناخت پیدا کرده‌اند و همیشه با هم درباره مسایل مربوط به موضوع هسته‌ای ایران در تماس هستند.»

مذاکره‌کنندگان تا فرا رسیدن ضرب‌الاجل ۳۰ ژوئن (نهم تیر۱۳۹۴) فرصت دارند تا به توافق نهایی دست پیدا کنند. وزرای خارجه دو کشور ایران و آمریکا دست‌کم در سه دهه گذشته هیچ ارتباط مستقیم و علنی با یکدیگر نداشتند، اما دیدارهای دوجانبه جان‌کری و محمدجواد ظریف از شماره گذشته است. البته تاکنون تأکید شده که آنها تنها بر محور موضوع هسته‌ای مذاکره می‌کنند. در یک‌سال گذشته این دو وزیر بیش از ۶۰ ساعت با یکدیگر دیدار داشتند که در تعدادی از آنها نماینده اتحادیه اروپا نیز حضور نداشت. این دور نیز دیدار جان‌کری و ظریف بدون حضور اشتون انجام می‌گیرد. البته روز پنجشنبه و در مذاکره معاونان ایران و ۵+۱ ملکا اشمید دستیار ویژه کاترین اشتون، حضور خواهد داشت.

به گفته سخنگوی وزارت خارجه آمریکا، جان‌کری

ادامه از صفحه ۷

ریاض ۸ماه است در تهران سفیر ندارد

عادت به تهران منزوی

با همه آنچه وصفش در بالا آمد باید مذاکره هسته‌ای ایران و اعضای ۵+۱ را هم اضافه کرد؛ مذاکراتی که آذر سال گذشته، منجر به توافقی موقت بین ایران و جهان شد که در مقابل پذیرش محدودیت‌هایی در برنامه هسته‌ای ایران از تحریم جدید علیه تهران پیشگیری می‌کرد. جهان و به‌ویژه کشورهای عرب منطقه که در همه این سال‌ها از انزواى ایران سود برده‌اند، تمایل چندانی به باز شدن درهای اقتصاد ایران روی جهان ندارند. همان‌گونه که در تمام یک‌سال گذشته تهدیدها علیه تهران و برنامه هسته‌ای‌اش توسط اغلب اعضای شورای همکاری‌های خلیج‌فارس دنبال شده‌است. اگرچه رهبر ارکستر سازهای مخالف، عربستان است اما دیگر اعضای شورای همکاری خلیج فارس نیز به‌خوبی رهبر ارکستر را همراهی می‌کنند. علاوه بر این، نایب سفر وزیر خارجه عربستان در حین مذاکرات هسته‌ای در نوامبر۲۰۱۴ (آذرماه)، به وین را از یاد برد. این سفر موجب شد حتی جان کری، وزیر خارجه آمریکا برای دیدار با سعودالقیص به فرودگاه وین برود. برخی گمانه‌ها می‌گویند مذاکره روبه‌پیشرفت و توافق در وین با سفر وزیرخارجه عربستان به وین از دست رفت و به تمدید دوباره کشید. رابطه با عربستان برای تهران اهمیت دارد، همان‌گونه‌که این کشور می‌تواند منافع تهران در منطقه را تضعیف کند.

عضو سابق تیم بازرسان آژانس؛

راستی آزمایی ماهیت برنامه هسته‌ای کشورها

تقریبا غیر ممکن است

صلح‌آمیز است. آژانس این ابزار را در اختیار ندارد و وظیفه‌اش هم نیست. بنابراین لزومی ندارد برای این کار تلاش کند. وی با بیان اینکه «آژانس برنامه هسته‌ای این سوال که آیا راستی‌آزمایی از برنامه هسته‌ای کشورهای عضو آژانس و تضمین ماهیت صرفاً صلح‌آمیز آنها (برنامه هسته‌ای کشورها) هدفی غیرممکن است، گفت: از نظر من این سوال غلطی است. این وظیفه آژانس نیست که ماهیت صلح‌آمیز برنامه هسته‌ای کشورهای عضو را راستی‌آزمایی کند. کار آنها این نیست. تقریباً غیرممکن است که حتی با کمک ابزار یک دولت، بتوان تعیین کرد که یک برنامه هسته‌ای

ظریف و کری امروز در ژنو مذاکره می‌کنند

نخستین ملاقات در سال نو میلادی

عکس Reuters

ایران و گروه ۵+۱ نیز گفت‌وگوهایی انجام خواهند داد.» او همچنین درخصوص طول کشیدن مذاکرات هم گفت: «برخی موضوعات مذاکرات سخت و پیچیده است و طبیعی است که حل و فصل مسایل پیچیده نیاز به زمان دارد. اما حقیقت این است که بعد از سپری شدن ضرب‌الاجل ۲۴ نوامبر سال۲۰۱۴، هر دوطرف احساس می‌کنند هم زمان کافی و هم پیشرفت کافی برای انجام گفت‌وگوهایی برای دست یافتن به پیشرفت‌های بیشتر باشد و بعد از دیدار دو دیپلمات ارشد ایران و آمریکا، تیم‌های مذاکره‌کننده هسته‌ای

گفت‌وگوی اوباما و نتانیاهو درباره ایران

ایسنا؛ رییس‌جمهور آمریکا و نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی در گفت‌وگوی تلفنی با یکدیگر درباره مذاکرات هسته‌ای ایران و گروه ۵+۱ و پیوستن فلسطین به دیوان کیفری بین‌المللی رایزنی کردند. به گزارش پایگاه خبری هیل وابسته به کنگره آمریکا، باراک اوباما، رییس‌جمهور آمریکا و بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی روز دوشنبه در گفت‌وگوی تلفنی با یکدیگر درباره مذاکرات هسته‌ای و مساله پیوستن فلسطین به دیوان کیفری بین‌المللی رایزنی کردند. کاخ سفید طی بیانیه‌ای در این خصوص اعلام کرد: رییس‌جمهور در گفت‌وگو با نتانیاهو به وی اطمینان داد که آمریکا روی دستیابی به یک توافق جامع با ایران متمرکز است که مانع از دستیابی این کشور به سلاح هسته‌ای شود و به‌طور قابل راستی‌آزمایی به جهان اطمینان دهد که برنامه هسته‌ای این کشور ماهیت کاملاً صلح‌آمیز دارد.

باقیمانده و رسیدن آماده کرده‌اند.»

این مذاکرات دوباره در سال۲۰۱۵ درحالی‌ا‌سر گرفته می‌شود که جمهوریخواهان اکثریت کنگره را به دست گرفته‌اند و دندنان خود را برای تشدید تحریم‌ها علیه‌تهران تیز کرده‌اند.

کاخ سفید در برابر کنگره کوتاه نمی‌آید

در همین حال، سامانتا پاور، نماینده آمریکا در سازمان ملل متحد به کنگره این کشور هشدار داده که تصویب تحریم‌های تازه علیه ایران مانعی جدی در راه رسیدن به توافق نهایی بر سر برنامه هسته‌ای این کشور ایجاد خواهد کرد. پاور گفت: «اگر ماشه تحریم‌های تازه هسته‌ای علیه ایران را بکشیم، ممکن است وضعیت از منزوی‌کردن ایران به منزوی‌کردن خودمان تغییر پیدا کند.»

به گزارش بی‌بی‌سی، او این اظهارات را در نطقی در دانشگاه لویی‌ویل و در حضور سناتور میچل مک‌کانل، رهبر جمهوریخواهان سنا بیان کرد. خانم پاور گفت «باراک اوباما، رییس‌جمهور آمریکا مایل است مسایل مربوط به سیاست خارجی را با همکاری کنگره پیش ببرد، اما حاضر نخواهد شد بر سر تحریم‌های تازه علیه ایران کوتاه بیاید.» او گفت: «اگر مذاکرات ایران شکست بخورد، «فرصت برای مجازات ایران همواره برای کنگره وجود خواهد داشت.» در هفته‌ای که گذشت، صالحی، رییس سازمان انرژی اتمی در اظهاراتی گفته بود موضوع سطح غنی‌سازی اورانیوم و ظرفیت غنی‌سازی جزو موارد اختلاف مذاکرات است. او درباره موضوع غنی‌سازی اورانیوم گفته که «ایران به‌صورت داوطلبانه سقف پنج‌درصد را برای غنی‌سازی پذیرفته، اما طرف مقابل از ایران خواسته که ذخیره اورانیوم غنی‌شده تا پنج‌درصد را هم تبدیل کند.» صالحی اضافه کرد «ایران می‌خواهد بعد از هشت‌سال و پایان قراردادش با روسیه برای تأمین سوخت نیروگاه بوشهر، بتواند سوخت مورد نیاز این نیروگاه را که «۳۰ نفر در سال است» تأمین کند.»

به گفته صالحی؛ در مذاکرات وین در ماه‌آذر و پیش از تمدید مجدد مهلت توافق نهایی، طرف‌های مذاکره «تقریباً به تفاهم کامل رسیده بودند و بین دوطرف کلیات پذیرفته شده بود. اما اتفاقی افتاد که طرف مقابل یک‌دفعه عقب‌نشینی کرد.»

دیدار عبدالمهدی با ظریف

● ایسنا؛ عادل عبدالمهدی، وزیر نفت عراق و دکتر ظریف وزیر امور خارجه کشورمان، عصر روز دوشنبه در تهران راه‌های گسترش و تعمیق روابط دوجانبه را مورد بحث و تبادل‌نظر قرار دادند. دو طرف با تأکید بر اهمیت همکاری‌های دو کشور در زمینه تروریسم، ضرورت افزایش هماهنگی‌های منطقه‌ای برای یافتن راهکارهای مقابله با این پدیده شوم را خاطرنشان کردند. در این ملاقات، دیگر مسایل موردعلاقه از جمله آخرین وضعیت مذاکرات هسته‌ای کشورمان نیز مورد گفت‌وگو قرار گرفت.

واعظی در آنکارا

● ایرنا؛ وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات و نماینده ویژه ایران در امور ترکیه در راس هیاتی وارد آنکارا شد و اولین دیدار خود را با چاوش اوغلو وزیر امورخارجه ترکیه انجام داد. واعظی به‌دعوت «چودت یلماز» وزیر توسعه و نماینده آنکارا در پیگیری روابط با تهران، به این کشور سفر کرده است. قرار است واعظی طی دو روز توقف در آنکارا، با چودت یلماز وزیر توسعه و نماینده دولت آنکارا در امور ایران، «نهادهایکی‌چی» وزیر اقتصاد، «طفی الوان» وزیر ارتباطات، حمل و نقل و دریانوردی، «فکری ایشیک» وزیر علوم، صنعت و فناوری ترکیه دیدار و گفت‌وگو کند.

استقبال از توافقی نفتی با عراق

● ایسنا؛ دبیر شورایعالی امنیت ملی در دیدار با وزیر نفت عراق، کاهش قیمت نفت را موجب تمرکز بیشتر کشورهای تولیدکننده به اصلاح سازوکارهای اقتصادی و کاهش وابستگی به فروش نفت دانست و گفت: جمهوری‌اسلامی‌ایران براساس راهبرد اقتصاد مقاومتی علاوه‌بر مصون‌سازی کشور در مقابل تحریم‌های ظالمانه، به سمت ارتقای توان اقتصادی مبتنی بر همکاری با کشورهای همسایه و ازبین‌بردن اثرگذاری نفت در رفتارهای سیاسی حرکت خواهد کرد. وی با اشاره به همکاری دو کشور در زمینه برداشت از منابع مشترک نفت و گاز، ابراز امیدواری کرد با توجه به توافقات بسیارخوبی که میان مقامات ارشد و دستگاه‌های اقتصادی دوکشور انجام شده است، شاهد شکوفایی سریع همکاری‌ها در موضوعاتی چون لایروبی اروندرود، اتصال خطوط ریلی دو کشور به یکدیگر، توسعه ترانزیت کالا و سرمایه‌گذاری مشترک در صنایع نفت، گاز، پتروشیمی و همچنین همکاری‌های بندری باشیم.

پارس خزر

جارووبرقی های پارس خزر، تلفیقی از قدرت، زیبایی و فن آوری

www.parskhazar.com
shop.parskhazar.com

Licence
Bosch

